

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leta . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878
NO. 77. — ŠTEV. 77.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 2, 1930. — SREDA, 2. APRILA 1930

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII

ODMEVI LONDONSKE KONFERENCE V GLAVNEM MESTU

AMERIKA SE BO MORALA ZADOVOLJITI NAJBРŽ LE S POGODOBO TREH VELESIL

Voditelji v senatu in poslanski zbornici bi ne nasprotovali mornariški pogodbi. — Samo dva senatorja se strinjata s konzultativno pogodbo. — Štiri leta bi ne zgradili nobene bojne ladje ter prištedili tisoč milijonov dolarjev.

WASHINGTON, D. C., 1. aprila. — Tukajšnji vladni krogi so mnenja, da morajo Združene države zadovoljiti s pogojno pogodbo z Anglijo in Japonsko, ali pa popolnoma opustiti svoj program glede mornariških omejitvev.

Senator Borah, ki načeluje senatnemu odboru za inozemske zadeve, je objavil rezultate pregleda glede mnenja posameznih senatorjev.

Večina senatorjev bi odobrila pogodbo med petimi silami. Konzultativni pogodbi sta pa nakljenojena le dva senatorja, namreč Walsh iz Montane in Moses iz New Hampshire.

Senatorja Moses in Fess sta se pridružila skupini senatorjev, ki so javno izrazili svoj dvom, da bi bilo mogoče uveljaviti dogovor med petimi velesilami.

V poslanski zbornici pa je kongresnik Britten, član mornariškega komiteja, objavil opozicijo proti dogovoru med petimi velesilami ter zahteval pogodbo le med Ameriko, Japonsko in Anglijo.

Pogodba med tremi velesilami bi lahko uravnala vsa sporna vprašanja. Če bi bila uveljavljena, bi tekom šestih let ne bila zgrajena nobena nova bojna ladja, in na ta način bi se prihranilo tisoč milijonov dolarjev.

Britten pa dvomi o dobro volji Anglije ter zahteva podrobni program mornariških omejitvev, katerega bi predlagal Angliji.

Na ta način bi se dognalo, če hoče Anglija zares z vsemi na enak način ravnati, ali če hoče naprtiti Franciji vso krivdo.

TARIFNA POLITIKA

PET INDIJCEV USTRELJENIH

Uradnik francosko-ameriške trgovske zbornice je reklo, da je naša postava samovoljna in da bo imela za posledico represalije.

J. Bolvin, pomočni tajnik francosko-ameriške trgovske zbornice je reklo glede ameriškega tarifa, da je naša tarifna politika samovoljna in da ne morejo evropski izdelovalci storiti nicesar dñega kot začeti svoje prodajalne.

Evropski izdelovalci se morajo združiti ter ustaviti takozvanu invazijo, ki ogroža njih obstoj.

Realizacija tega načrta, je že zelo oddaljena, vendar pa je ključna temu neizogibna. Evropski narodi se morajo združiti ter se uspešno boriti proti ameriškim izdelkom na glavnih trgih sveta. Le čas bo pokazal, če je ta domneva resnična ali ne.

Amerikanci se preveč zanašajo na razprtijo med evropskimi narodi ter se skušajo okoristiti žno. Amerika je vedno igrala ulogo premetence, ki zahaja vedno svoj kos meseca, neglede na trpljenje, ki vlaže po vsem svetu.

DR. BUTLER O TEMELJIH CIVILIZACIJE

Dr. Nicholas Murray Butler je reklo v svojem govoru, da so temelji civilizacije družina, lastnina, država, cerkev in vseucišče.

RIM, Italija, 1. aprila. — Dr. Nicholas Murray Butler, predsednik Columbia vseucišča, je reklo v svojem govoru na rimske vseucišče, da je pet osnovnih znakov civilizacije, med katерimi je vseucišče peto; drugi so: družina, lastnina, država in cerkev.

Če odobjete le eno teh, — je reklo, — boste okrnili ves sistem tendenc in uspeh, katere imenujemo civilizacijo. Svetovna velika vseucišča so neobhodno potrebna za dobrobit v populosti življenja.

Dr. Butler je reklo, da se je moderne vseucišča pritočila v Salernu ter Bologni, odkoder se je razširilo v Pariz in v Oxford.

V Združenih državah rabijo v splošnem besedo "vseucišče". — Je reklo, — a noben ameriški zavod, ki v resnici zasluži ime, ne obstaja dan kot petdeset let.

MESO NI PRILJUBLJENO V WASHINGTONU

WASHINGTON, D. C., 1. aprila. — "Vegeterjanski" obed je postal zelo priljubljen med mnogimi članji poslanske zbornice in senata.

Stevilni člani kongresa, ki isčejo zdravje, naroči redno lunč brez mesa, ki ugaja prav posebni onim, ki delajo z glavo v teh nevarnih pomladnih dneh.

Tozadovni recept je sestavil dr. Calver, zbornični zdravnik.

SMRTNA NESREČA

DUHOVNIKA

SYRACUSE, N. Y., 1. aprila. — Rev. James Kiely, preje iz Syracuse, je umrl danes v mestni bolnici v Binghamtonu na posledicah poškod, katere je dobil zadnjo sredo ponori, ko se je vozil semkaj iz Binghamtona. Predno je bil posvečen v duhovnika, se je dosti ukvarjal z atletiko. Pokopali ga bodo tukaj v četrtek.

KAZNJENCI SO SE VRNILI NA DELO

JEFFERSON CITY, Mo., 1. aprila. — Včeraj zjutraj so se vrnili na delo kaznjenci v Missouri jenitniški, privkrat, odkar so izbruhnilo stavke zadnjih teden. Možje so zajtrkovali ob poslednjih ter nato murno odšli na svoja m. v tvornicah. Nekatere tvornice so pa ostale zaprte, ker je pri roki prevelik izdelek izgotovljenega blaga.

CUBANSKI SLADKOR ZA SOVJETE

HAVANA, Cuba, 1. aprila. — Praviljevatev cubanskega sladkorja, prodanega v sovjetsko Rusijo, je bila izvršena s posredovanjem Single Sales agenture. Pošiljatev obstaja iz 28.000 vreč ter jih bodo poslali v Odeso z angleškim parnikom "Ashby". Ničesar se ni objavilo, kakšna je cena sladkorja.

ZRAČNA ZVEZA MED N. Y. C. IN BERMUDO

Yancey se je z dvema tovarišema podal na nevarno zračno potovanje. — Uvesti namera na redno zvezo med New Yorkom ter Bermudo.

Kapitan Lewis Yancey in dva njegova tovariša sta odletela proti Bermudi. Njih namen je spraviti otok v razdaljo osemih ur iz New Yorka. Tekom včerajšnjega dneva so trije letale, vremenski izvedeni in drugi čekirali instrumente zbirali meteoreologične podatke. Dr. Kimball, znani vremenski izvedenec, je reklo, da bo vreme ugodno po vsej poti med New Yorkom ter Bermudo.

Polet smatrajo za enega najbolj težavnih činov zračne navigacije.

Cepav je poseben svet bermudskega otoka razpisal nagrado \$25,000 za prvega avijatika, ki bi srečno prispel na otok, se ni se noben avijatik upal potezati se za to nagrado. Aeroprotivni izvedeni pravijo, da je ta čin preveč drzen in na grado so raditega preklicali.

Aeroplani ima Wright whirlwind motor 300 konjskih sil te nosi s seboj 285 galon kuriva in olja, kar zadostuje za deset ur krizarenja pri 105 miljih na uro.

Polet je bil pripravljen povsem tajno. Ker rastejo zračne érte med narodni in deželami kot gobe po dežju, je reklo kapitan Yancey, da bi bilo skrajno prednostno, če bi mogel newyorski trgovec prevezeti končne tedna na Bermudi brez izgube časa. Nekateri piloti so se norèvali iz njega, a on je vztrajal pri svojem meniju.

Pozneje poročila pravijo, da so se morali spustiti na morje 60 milj od Bermude.

WAGNERJEVA VDOVA UMRLA

V starosti triindevetdesetih let je umrla v Nemčiji hči slavnega virtuoza Lisztja. — Bila je dvakrat poročena.

BEYREUTH, Nemčija, 1. aprila. — Tukaj je umrla v starosti triindevetdesetih let Cosima Wagner, energična hči slavnega pianista Franca Lisztja in žena dveh slavnih skladateljev, Hansa von Buelowa in Richarda Wagnerja.

Zapustila je pet otrok, med katерimi je eden, ki ne ve, če je bil njegov oče Buelow ali Wagner.

Pokojnica je bila rojena na Božič leta 1837 ob obali jezera Como v Italiji. Njena mati je bila Paržanka, ki se je bavila z pisateljevanjem.

V starosti dvajsetih let se je poročila s von Buelowom, ki je bil takrat dijak in velik občudovalec Wagnerja. Tudi ona je bila vse navdušena za Wagnerjeve skladbe.

Par let zatem je zapustila Buelowa in se poročila z Wagnerjem. Zadnja leta je preživela v Wagnerjevem domu v tukajšnjem kraju.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

PREDRZEN ROPARSKI NAPAD

Banditi so pod krinko zveznih uradnikov napadli ter izropali privatno hišo v Chicago. — Odnesli so za \$50,000 dragocenosti.

CHICAGO, Ill., 31. marca. — Trije banditi, ki so se izdajali kot uradniki za ljudsko štetje, so prišli v hišo Mrs. Lottie Brenner von Buelow. Povezali so Mrs. Buelow, njenega odruženega moža, grofa von Buelowa, štiri nadaljnje člane družine ter ušli z dragocenostmi, ki so vredne več kot \$50,000.

Mrs. Buelow, ki je vložila pred par dnevi tožbo za ločitev od svojega moža, prejšnjega nemškega avijatika, je vložila bivskega aldermana Nathan Bremerja.

Mrs. von Buelow je sedela v svoji sobi v drugem nadstropju s svojo sestro, Mrs. Christian Gross, ko so trije moški pozvomili. Mož Mrs. Gross se je odzval zvonenju, in može so so povedali, da so uradniki za ljudsko štetje.

Mrs. Buelow je nato rekla svojemu svaku, naj prideve može navzgor.

Mr. Gross jih je povedel po stopnicah, a ko so prišli do drugega nadstropja, se je obrnil ter zapobil, da so potegnili revolverje ter so maskirali z robci. Dva sta ga pahnili v sobo, kjer sta sedeli obe ženski, dočim je tretji odšel v prvo nadstropje ter povezel črno služko in William Grafa, žoferja Mrs. von Buelow.

Deklico in žoferja je nato pahnili v spalnico in vseh pet so nato povzeli.

V istem trenutku je stopil grof von Buelow v hišo. Eden banditov ga je počakal v prvem nadstropju, nakar ga je odvezel v drugo nadstropje ter ga tudi zvezal.

Nato so pričeli banditi pleniti po hiši. Slednjie so se enkrat posvarili jenitke, naj bodo mirni, nakar so odšli skozi glavna vrata.

Dragocenosti, ki so padle v roke banditov, so bile zavarovane.

OTAVALOS PLEME PRETI MESTU

GUAYAQUIL, Avstrija, 1. aprila. — Otavalos Indijanci so bojevitega razpoloženja, ker so vrgli v jeko par njih voditeljev. Množica, brojča deset tisoč mož, je pretela mesto Agaton. Cepav imajo ti Indijanci le malo strelnega oružja, so vendar izvrzli streli, in če ne bo vladu hitro nastopila v položaju, se lahko razvije skrajno resen položaj. Ponašadi se ti Indijanci pečajo s poljedelstvom, pa tudi s tekstilno industrijo ter so skrajno neodvisni.

Priča je bila rojena na Božič leta 1837 ob obali jezera Como v Italiji. Njena mati je bila Paržanka, ki se je bavila z pisateljevanjem.

V starosti dvajsetih let se je poročila s von Buelowom, ki je bil takrat dijak in velik občudovalec Wagnerja. Tudi ona je bila vse navdušena za Wagnerjeve skladbe.

Par let zatem je zapustila Buelowa in se poročila z Wagnerjem. Zadnja leta je preživela v Wagnerjevem domu v tukajšnjem kraju.

SAKSER STATE BANK
52 Cortlandt Street
Telephone: Barclay 0380
New York, N. Y.

AMERIŠKI ADMIRALI SE VRAČAJO

Trije ameriški admirali, Moffett, Pringle in Yarnell so dobili povelje, naj se vrnejo domov. — Njih delo je dovršeno.

LONDON, Anglia, 1. aprila. — Danes so špekulari glede akcije mornariškega tajnika Adamsa, ki je ukazal trem ameriškim admiralom, vrniti se domov. Vsi trije so bili člani mornariškega posvetovalnega štaba ameriške delegacije. Nekateri razlagajo to v izjavu, da se blizu konference svojemu zaključnemu stadiju, ker nimajo ameriški izvedenci nicesar več opraviti v Londonu.

Admirali so dobili povelje, naj odplovijo dne 11. aprila s parnikom "George Washington". Ostali so se nekateri mornariški svetovalci.

Poročilo pravi, da so neupravičeni vsi očitki glede neuspešnosti angleških čet in policije v Palestini in Trasjordaniji.

Vprašanje angleškega mandata nad tem ozemljem je bilo uravninjeno, vaj, v kolikor se tiče priporočila glede mornariških zadev.

Komisija je zahtevala, naj se njenja priporočila takoj sprejmejo, ker je mogoče edinole na ta način zavarovati prebivalstvo tega ozemlja.

Komisija je ugotovila, da so najprej Arabi napadli Žide. Splošen masaker židovskih prebivalcev v Hebronu je bil le s težavo preprečen.

V maloštevilnih slučajih so Žиде izvrate napadli Arabci ter uničili njihove lastnine.

Komisarji hvalejo angleško policijo v Trasjordaniji in zahtevajo, da se ne sme zmanjšati posadk v tem ozemljju.

Za nemire je v veliki meri odgovoren tudi veliki mufti, duhovni glavar Arabcev. Možali je izrabiti svoj verski vpliv ter ščuvati svoje prisostva k nemiru.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PREISKAVA GLE

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENEC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Bakner, President Louis Benadik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

za celo leto velja list za Ameriko	Za New York na celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$8.00	Za pol leta	\$3.50
a pol leta	\$3.00	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
a petri leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50
Subscription Yearly \$6.00.			

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izremi nedelj in praznikov.

Dopravljen bres podpis na osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se bise poslati po Money Order. Pri spremembni kraju naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče nazani, da hitrejš najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

MUSSOLINIEVI JETNIKI

Nekateri Amerikaneci, med njimi tudi možje na uglednih in vodilnih mestih, se tako navdušujejo za italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija in za njegovo vlado.

Casopisje objavljajo članke, v katerih tia vse pretege livali duce-ja in njegovo delo.

Posebno občudujejo materialnih napredka Italije, od kar je pod Mussolinijevim komando.

Javna dela so se izboljšala, ceste so bolj snažne in vlaki prihajajo in odhajajo natančno ob določenem času.

Druga plat plemenitega eksperimenta, ki ga uganja fašizem v Italiji, je pa prikazana v dveh člankih, ki sta izšla v North American Review.

Članek nosita naslov: "Mussolinijevi jetniki" ter ju je napisal Signor Francesco Fausto Nitti, nečak bivšega italijanskega ministrskega predsednika.

Iz Nittijevih izvajanj je razvidno, da bi se Amerikanec, ki je prežet z idejami o osebni svobodi in samovadi, ničkaj dobro ne počutil v Italiji, magari da bi se do sekunde natančno pripeljal z vlakom na blažena ameriška tla.

Marsikak vlak je poln političnih jetnikov, katere pletejo v ječo ali izgnanstvo, na da bi jim prej nudili priliko, da bi se zagovarjali pred sodiščem.

26. novembra 1926 je Mussolini atveljavil takozvano "Izredno postavo za zaščito naroda".

Določbe postave izvršuje upravni tribunal, ki zame re nalagati vsakovrstne kazni, med njimi tudi smrtno.

Samo v Rimu je bilo od 30. novembra do 10. decembra 1926 obsojenih zaradi dozdevnih političnih prestopkov nad tritočo oseb.

Nittija so aretrirali 2. decembra 1926, ga odvedli na policijsko stražnico in mu povedali, da ga bodo zaprli.

Na vprašanje, kaj da je zakrivil, so mu odvrnili:

— Ni treba, da bi imeli na vesti kak zločin. In ni treba da bi izdal proti vam kak sodnik zaporno povelje. Zapri vas bomo na administrativno odredbo.

S tem besedami so porušene vse ameriške svobodštine in druge pridobitve prostosti, za katere so Angleži in Amerikanci prelivali svojo kri.

Vrnili smo se v čase absolutnih monarhov.

Na stotine uglednih mož — med njimi tudi dosti članov parlamenta — so poslali v ječe in v kazenske kolonije.

V ječo so vrgli celo uglednega profesorja Filipperija, sina Mazzinijevega prijatelja in sodelavca ter enega največjih italijanskih demokratov in reformatorjev sedaj je časa.

Zaprli so ga med navadne zločince.

Ko se je neki poslanec v ječe skliceval na parlamentarno imunost, so mu odgovorili:

— Ni več daleč čas, ko ne bo mogel biti noben človek poslanec, če ne bo fašist.

Toliko torej o principih predstavninske vlade.

Nitti je klaseno opisal vse strahote svojega dve leti trajajočega izgmanstva.

Izgnane ozirni morajo uživati pokvarjeno hrano, stanovati v zaduhlih barakah, nositi železje na rokah in nogah ter se dražiti z degeneriranimi zločinci.

Toda vse to je nazadnje strauskega pomena.

Neovrgljivo ugotovljeno dejstvo je, da je izginila v Italiji zadnja sled osebne svobode.

"GLAS NARODA" — List slovenakega naroda v Amerikil — Naročajte gal

Iz Jugoslavije.

Dva somomora.

V selu Resnik pri Zagrebu si je te dni na strašen način končal življenje 33-letni seljak Stjepan Pavlinovac. Z britvijo si je prerezal vrat. V britvijo so ga nezavestno v maki krvi. Prepeljali so ga z vlakom na kliniko v Zagreb, toda vsaka pomoč je bila zamana. Pavlinovac je umrl, ne da bi se zavedel. — Vzrok samomora so bile baje domače razmere.

— V Malem Maglaju pri Banjaluku je te dni skočil z železniškega mosta v Bosno upokojeni gozdarski nadsvetnik Miler. Vzrok samomora ni znani.

Dva delava smrtno ponesrečila.

V kamnolomu pri selu Mač v Dalmaciji sta se te dni smrtno ponesrečila delava Mijo Radan in Jakov Krivajčić. Zasula ju je debela plast zemlje in kamena. Drugi delavi so jima takoj priskočili na pomoci in ju naglo izkopalni izpod prsti.

Bila sta pa že mrtva.

Dva poskušena samomora v Osijeku.

9. marca se je v Osijeku z nožem zabodel v prsa 24-letni trgovski potnik Lazar Bančić. Težko ranjenega so prepejali v bolničico. — Vzrok samomora je bil obup, ker je bil nedavno radi hravstvenega zločina obsojen na leto dni ječe.

— 22-letna Ana Gold se je zastupila s sublimatom. Tudi njeni stanje je resno.

Epilog grozne rodbinske tragedije.

Pred okrožnim sodiščem v Pančevu se je te dni odigralo zadnje dejanje grozne rodbinske tragedije. Zagovarjal se je mlad fant, oboten umora svojega očeta. Vzrok tragedije je bil demon alkohol. Neki premožni posestnik iz Pančeva, ki začel popavati, zanemarjal je že ne in rodbino ter je v pijočnosti doča prepel. Nesrečna žena je umrla apriprana smrtni in zapustila stiri otroke: dečka v starosti 13 let ter tri dekle v starosti 26, 6 in 3 let. Po materni smerti se nihče ni zmenil za sirote. Oče je popaval naprej, pustil je otroke raztrgane in sesradane ter jih vedno prepel. V bedi, pomajanju in večnemu strahu je deca dorascala. To trpljenje je trajalo stiri leta. Fant je sicer hotel skrbeti za mladoletne sestre, pa ga zverinski oči ne pustili. Nekega večera je prišel oče z opotom domov. Streljal je v vež ter zatrl kričati nad otroke. To je izbilo sudi dno. V trenutku dusevne zmedenosti je sin pograbil sekiro, opazil očeta večkrat po glavi in ga ubil. Sele nato se je zavedel, da je tem živalim potrebo izkušeno južno podnebje, toda rodbinski poskusi so dovedeli med drugim do nepričakovanega uspeha, da so jajca, ki so jih zlegle samice v peseči listje, izvrstno prebrila celo lansko hudo zimo in izdala v naslednji pomladni prav krepak in živ zarod. Taksni uspehi so dovedeli do sklepa, da bodo osnovali nožušen Češkom posebno gojitev za želve in to v velikem obsegu.

S 20. cigarette v ustih zaspal in zgorjet.

V selu Neuradin se je tedni priprila težka nesreča. 63-letni seljak Dušan Ivančić je legel s teleo cigaret v ustih v posteljo in zaspal. Cigaretu mu je padla iz ust in tleči ogrek je začpal pernicu. Soba je napolnila gost dim, v katerem se je Ivančić zadušil.

Nesrečo so opazili šele drugi dan. Vrili so v sobo in našli Ivančića vsega občaganega.

Sodna komisija je ugotovila, da se je siraček najprej zadušil in da je šele po smrti zgorjet.

Streljal na nevesto, a zadel drugo.

Pred osojješkim sodiščem se je te dni zagovarjal 21-letni Josip Borde iz sela Praškič zaradi zavratnega umora. Borde je imel ljubljivo razmerje s Slavko Štapanovičevim. Deleže se ga je pa naveličalo in nedavno prekinilo razmerje. Zato je sklelo ovtišti se. Nekega večera je vzel lovsko puško in odšel pred Slavko Štapanovičem. Slavka, njena mati in njena prijateljica Jelka Robičeviča so bile v izbi in so čehale perje. Borde je eni puško z ramen in namenil na Savko. Nesreča pa je hotela, da je baš v hipu, ko je Borde streljal. Rastala. Namesto je Borde zadel Robičevič v glavo. Nesrečna siračka je bila takoj mrtva.

Pri razpravi se je Borde zagovarjal, da ni imel nomena ubiti Slavko, niti Jelko in da ju je hotel samo malo prestrasti. Sodisce je razpravo odgodilo, da zasilni več prie, katerim je baje Borde dejal, da bo Slavko ustrelil.

Nenavaden vzrok samomora.

Brivski pomočnik Anton Weiss iz Belo Čerkve v Banatu se je te dni ustrelil v glavo. Vzrok samomora je nenavaden. Weiss je nekemu gošču med britjem ukral samokres. Imeti orožje, je bila že njega davna želja. Tako jo tativni pa se je skesal in ko je okrazeni tatino tudi opazil ter zagrozil s polnico, je bil tako zmeden, da se je v obupu ustrelil v glavo. Bil je takoj mrtev.

GOJENJE ŽELV NA ČEŠKEM

Južnočeški tisk poroča, da so v svetovno znanih trebonijskih ribnikih napravili zanimiv poskus, da bi tu zaredili želve. Doslej so menili, da je tem živalim potrebo izkušeno južno podnebje, toda treboniški poskusi so dovedeli med drugim do nepričakovanega uspeha, da so jajca, ki so jih zlegle samice v peseči listje, izvrstno prebrila celo lansko hudo zimo in izdala v naslednji pomladni prav krepak in živ zarod. Taksni uspehi so dovedeli do sklepa, da bodo osnovali nožušen Češkom posebno gojitev za želve in to v velikem obsegu.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove.

Uprava lista.

ČUDEN OBRAČUN Z ŽENO

Budimpeštaško vzhodno sodišče je razpravljalo o procesu proti 56 letnemu kmetovalcu Stefanu Mészárosu, ki je bil lansko leto v prepiru zadavil svojo ženo in ga je prva instanca odsodila na 5 let ječe. Vzhodno sodišče mu je odločilo še 2 leti. Mészáros pa je naslovil na sodnike prošno, naj ga odsodijo kar na smrt, ker je živiljenje sit do gria. Žena mu je živiljenje uničila in rad bi jo čim prej srečal na čem svetu, da bi z njo obračunal. Njegovo prošno so dali na zapisnik, med tem pa sta njegov zagovornik in tudi državni pravnik v tudi državni pravnik vložila priziv proti novi odsodi.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klijentov, vsak pondeljek do 7. ure zvečer.

Poslužujmo se vsi brez izjeme, te stare in stanovitne domače banke.

PRAVOČASNA SMRT

V navzočnosti odstavljenega mačkega sultana Muhameta-Hafida in peslantov muslimanskih dežel: Perzije, Egipta, Tunisa, Sudana, Indije, Afganistana, so v Parizu pokopali perziskega šaha, "kralja kraljev" Alimedra Mirza. Muslimani imajo vedno iste, kako preproste obrednosti, ki so enake za vse pokojnike. Duhovnik v mošči niti imenuje šaha z imenom, temveč je samo rekel: "Molimo za umrlega. Bil je moških spola". Ta podčrta preprostost je bila v velikem nasprotju s pravljilnim bogastvom rajnega šaha. Samo brižanti, ki jih je odnesel v pregnanstvo, so vredni milijone. Ce bi jih tal prodal, bi bil bogatejši od Farda in Rockefellera skupaj! Vendar so sahnu njezini prijatelji ponavno prerokovali, da bo umrl, kot berat. "Kralj kraljev" je bil vnet obiskovalec vseh igralnic in je pustil več milijonov v Monte Carlo, Cannesu in predvsem v Deauville. Njegova predčasnega smrti je težak udarec za lastnike igralnic, ki so trdo upali, da bodo prej sliši dobili vse perziske kronske dragulje. Usmiljeni smrt je šaha rešila vse skušnjav v cetevi starosti 35 let. Ce bi mu bilo sojeno živeti vsaj do 50. leta, bi se najbrž uresničila vsega prerokovanja njegovih prijateljev.

Nekateri moški so trdili, da je groza. Predno se zavedej, predno se užive v položaju, trajta dolgo, dolgo časa, ali se pa sploh nikdar ne zavedo.

Nobenih okoliščin ne pozna, nobenih namigavanj. Takim je treba s karlo po glavi — kot pravijo v lep, ribniški dolini.

Zenske so seveda bolj podjetne.

Mlada, srčanka gospodičina se je čez ušeza zaljubila v takega trdinca. Bil je velik, močan in lep, toda sveta Katarina je očvidno potabilna manj, ko je delila svoje dragocene darove.

Že ved kot tri meseca sta se poznala, bila sta na plesih in veseljih, ona je brenčala, on se pa ni bil.

Zato je sklenila, da se sama dobjepje do njegovega srca.

Ke sta nekoga vecera sedela na samotni klopiči, ko je na nebuh skriveno srečanje nadaljevala.

— Ahah — je ponovila in kot v motnih sanjah nadaljevala.

— Ahah, ali poznate občutek, ki človeku stiska in razgauja prsi, vseobenem Ali vam je znati na občutek

KRATKA DNEVNA ZGODBA

TRISTAN BERNARD:

GOSPOD TREGUER V GOSTEH

Gospod Treguer je bil že nekajkrat nesmiren, ko je komaj prestopal prav gradu gospoda Belarthurja. Saj bi se bil vendar lahko prehranil med vožnjo v avtomobilu. Tisti dan je bilo sicer precej toplo, gospod Treguer je živel v neprestojni bozjni, da se ga bodo zdajdaj lotile vse mogoče bolezni. Ko so ga odveldi v sobo, je nekajkrat začkal, potem pa je stopil pred veliko arco, pomoli jezik iz ust ter dolgo in načineno ogledoval svoje grlo in požiralnik.

Najrajsi bi sploh ne bil sprejet povabilna gospoda Belarthurja, a kaj, ko je bil le ta bankir, bogat in mogočen denarni veljak, od katerega si je gospod Treguer obeta dobre službe. Razen tega je navdajala gospoda Treguerja še ena bojazen — strah, da ne bi napravil na ljubiči svih.

Gong je z zamoklim in prijetnim glasom poklical gosta k obedu. Gospod Treguer je bil na žalost poleg gospodarja edini pri mizi. Tudi to mu ni bilo povšeči. Bil je namreč silno plasen človek in že naprej ga je strašilo dejstvo, da bo edini pred met gostiteljeve pozornosti. Ta njegova skrb ni bilo majhna in se je nepopisno povečala, ko so v zacetku obeda prinesli na mizo školike. Jedel jih je sicer zelo rad, a strah, ki ga je pri tem vedno navdajal, je bil nepopisen. Ker pa je bil poleg gospodarja edini pri mizi, si ni smel dovoliti, da bi pustil odnestske skledo, ne bi si bil vzel. Tako ne-rodno mu je bilo, da bi bl najrajsi rekel, da je bolan. Tega pa zoper ni mogel, zakaj če bi rekel kaj takega, bi mu bili gotovo splavili po vodi vsi upi na službo pri bogatemu bankirju.

Skojke so znanec kot nevarno živilo. Oh, kako nerodno, da se jih človek ne more odreči! Gospod Treguer jih torej ni zavrnil, ko mu jih je sluga ponudil, jemal pa jih s kavavcem srečem, ker je bil med tem izračunal, da je grad njegovega gostitelja najmanj deset milij od morske obale in da je v njegovi ne- posredni bližini se pristanišče, kjer pristajajo ladje z bakrenimi nosovi. Kaj, če so se skoijke držale bakra in njegovih strupenih snov? S silnim strahom je gospod Treguer razmišljal o tem in podobnem

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

- 5. aprila: Warren, O.
- 12. aprila: Hermine, Pa.
- 20. aprila: Cleveland, O.—Collinwood.
- 18. maja: Chicago, Ill. (Orchestra Hall).
- 25. maja: Milwaukee, Wis.
- 2. junija: Calumet, Mich. (Opera House).
- 7. junija: Traumick, Mich.
- 15. junija: Ely, Minn.
- 22. junija: Duluth, Minn.

Naslov: Banover R.
6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

KJE JE MOJ BRAT ALOIS KRT?

Zadnje pismo smo prejeli iz Pueblo, Colo. Kdor ve za njegov naslov, ga prosim, da mi ga sporoči. — Franc Krt, Visoka, Bosna, Jugoslavija.

(2x 2&3)

Z A S T A V E
SLOVENE AMERIČKE, SLOVENKE
IN HRVATKE
REGALICE, PRIMERAČE, TEC
ZNAKE, ZNAKE, UNIFORME, ITD.

Signare 25% ceneja kot drugod.
VIKTOR NAVINEK,
101 GREEVE ST., CINCINNATI, PA.

Ali Gre Business Čez Cesto ?

Skupuh s svetlobo opazuje razvoj trgovine onestran ceste.

LJUDJE GREDO tja, kjer sta luč in delavnost. Ce se zvraca preveč trgovine onstran ceste, si prej oglejte svojo razsvetljavo, predvino boste dožili svoj prostor.

V nekem mestu je bila vrsta trgovin na mrtvi strani ceste preurejena z lučjo. Privalčno razsvetljena okna so vabila — zapovedovala — bliže opazovanje. Potom resničnega staja je dokazalo, da spravlja luč ljudi na to stran — na napajeno stran — ceste.

Vaša izložbenega okna bi vam moral delati trgovino. Čimvišja je intenzivnost svetlobe, temlažje vidijo ljudje predmete v vaših izložbah. Vaša tega imajo velike uspešne trgovine svoje izložbe ves dan dobro električno razsvetljene.

Kar telefonirajte a'i pišite bližnjemu uradu vaše električne družbe za to brezplačno navodilno službo.

The New York Edison System

Masson
President

The New York Edison Company
The United Electric Light
and Power Company

Brooklyn Edison Company, Inc.
New York and Queens Electric
Light and Power Company
The Yonkers Electric Light and Power Company

PLESALKA ROPARJEVA

LJUBICA

Lepa plesalka Hara Pasaka je bila iz bogate japonske rodbine. Bila je sicer zelo dobro vzgojena, studirala je na visoki šoli in postala zdravnica, toda nekega dne je noči pričakovanu pogbenko z doma in postala ljubica svojega vzgojitelja, blivšega plesalca v baru, ki jo je skrjal učil modernih plesov. Rditelji so mislili, da se hčerka z domaćim učiteljem pridno uči, v resnici sta pa navdušeno plesala. Vzgojitelj se je po kmalu naveličal ker je postal solastnik bara v Tokiju in jo je hotel zaposlit v njem kot plesalko. Toda mlada lepotica se je kot zdravniku spoznala na strupe in nekega dne je nezvestega ljubčka zastrupila.

Potem je vstopila v bar kot plesalka in si izbrala partnerja, katerega je policija že dolgo iskal, ker je bil oziroma razbojniški tolpe, ki je ugrabil mnogo otrok bogatih roditeljev in zahtevala zanje visoko odkupnino. Hara ni postala samo ljubica roparskega poglavarja, temveč je tudi vohunila zanj in mu lovila žrtve. V baru je žrtve opazovala, vodila jih je v hotele, potem jih je pa izročala razbojnnikom. Policia je pa razbojniško gnezdo kmalu odkrila in ko so detektivi vdrli v lokal, so ptičke odleteli, ostala je samo lepa plesalka. Bila je aretrirana in izgovarjala se je, da so jo razbojniški ugrabili in odvlekli v svoj brolig.

To je bil za Elynor strašen udarec. Novih kavalirjev ni bilo več in ker je vedno razkošno živila, je prišla kmalu v debarne stiske. Vilo in avtomobil je morala prodati, poleg tega se je pa se prehranila in prisla ob glas. Ko so ji zdravniki povedali, da ne bo mogla nikoli vedeti, je povesila glavo in se vrnila v svojo vilu, iz katere bi se bila moral drugi dan izseliti. Obleka je najlepša obleko in se zastrepila z veronalom.

Policija ji pa ni hotela verjeti in slednjic je priznala, da je iz ugledne rodbine. Prosila je vplivne prijatelje, naj ji pomagajo. Tako se je posrečilo prepricati oblasti, da je bila res ugrabljena. Izpustili so jo, toda ostala je pod policijskim nadzorstvom. Hara je pridno zahtevala v odlične rodbine v Tokiu, policia je pa kmalu ugotovila, da se sestala s lebherji dan v zakotni ulici z nekim beračem, katerega so detektivi aretrirali. Izkazalo se je, da se je skrival pod beraško haljo poglavar razbojniške tolpe. Detektiv se je brž prebolekel v njegovo

DIKTATOR STALIN

Bivši sovjetski diplomat Besedovski je prišel v pariških listih zanimiv članek o boljševiškem diktatorju Stalinu. Stalin je Gruzin in se zdaj ne zna dobro rusku. Russilno govori s kavkaškim naglasom. Stalin nestanjuje v Moskvi, temveč v njenem predmestju Cerkli in sicer v isti hiši, kjer je preživel zadnja leta svojega življenja Lenin. Vsako jutro se pelje v Kremi z avtomobilom in spremiljata ga dva agenta črezvica. Njegovemu avtomobilu sledi avtomobil, poinagentov črezvica. Ko je prišel zadnja leta svojega življenja Lenin, pa tudi za drugo ženo nima časa, tako, da celo svoji poroki ni mogel prisostvovati. Dokumente o ljetih in o drugi ženitvi so mu po-

slali po posebnem kurirju. Stalin se časi čez dan in v Kremlju in še počasi se vraca v spremstvo čekistov demona. Stalinova posebnost je, da žuge prizvati večer v druži komunistične omladine.

Kako energičen je boljševiški diktator, priza prigoda z njegovim sotrudnikom Pjatakovim. Mož je preveč pil in kadil in ko se počakal posledice, je Stalin narocil zdravnikom, da mora biti Pjatakov v dveh tednih zdrav. S temeljito kuro so zdravniki odstranili znake zastrupljenja, toda Pjatakov je bil živčno tako uničen, da je kmalu umrl. Ko je postal neki Stalinov tovariš v Tiflisu žrtve vtimobilske nesreče, je rdeči diktator brzoval šefu tiskiške policije, naj dotičnega Šefira takoj ustreže, kar se je tudi zglobo.

NAPRODAJ 55 AKROV FARMA
35 akrov izoranih, 20 pa gozd, vse ozrajeni. Vsa potrebna poslopja, nekaj sadnega drevja, v bližini mesta v prijaznem kraju blizu moje farme. Cena samo \$1200.00. Kdor želi dobro farmo po ceni v slovenski naselbini, naj jo pride pogledati.

Frank Novak,
Route 2, Millston, Wis.

42x2&3

PRVA SLOVENSKA BANKA
The North American Trust Co.
6131 St. Clair Avenue
Podružnica:
15601 Waterloo Rd.
CLEVELAND, O.
obhaja 3. aprila 1930
10 letnico svojega obstanka

Zaupanje naroda v to slovensko banko je tako veliko, da ima danes banka blizu

\$6,000,000.00 premoženja

Obrestuje hranilne vloge po 4%. Pošilja denar v vse dele sveta po najnižji dnevni ceni. Tudi rojaki izven Clevelandu lahko vložijo svoje prihranke v to slovensko banko, ako pošilje Money Order ali bančni draft. Isto velja za pošiljanje v staro domovino.

Plačite na banko v slovenskem ali hrvatskem jeziku, ker so vse uslužbenci Slovenci.

UBOJ PRED SODIŠČEM

Dne 1. novembra lanskega leta so v gostilni Marije Klementičeve v Vumbahu pri Vurberku popivali razni domači in okoliški fantje med njimi tudi znani pretepač, posestniški sin Franc Žlahetič. Močno vino pa jih je že kmalu tako ogrel, da lo, da je prišlo po Žlahetičevi krvidi med njimi do divjega pretepa, pri katerem so uporabili pesti, stole, kitarce in nečo. Vendar pa se je ta prvi pretep končal brez večjih poškodb. Fantje so se zopet pomirili in nedoljavo s popivanjem. Med tem pa je prišel v gostilno tudi dne 23. marca 1908 v Prstu rojeni in v Vurberku žveči misarski poslovnik Franec Zelenko, da bi si kupil cigare. Ker je pa v gostilni našel dva znanca v Vurberskem gradu, je priselil in z njima pil. Vendar ni namestoval dalje časa ostati v gostilni in bi bil tudi nemoteno edel, da mu ni natakarica za jalo skrila klobuk.

Med tem časom pa, ko je opazil, da mu je zmanjkal klobuk in je dosegel za natakarico, se je v drugi sobi, kjer so popivali omenjeni fantje, vnel drugi pretep, katerega je zopet izval Franc Žlahetič. Tako je Franc Zelenko, prisel ravno v nevezni mestec, v katerem so se tudi včer, tudi brat z bratom in prijatelji s prijateljem. Zelenko se je skušal pritegnitiogniti in je do natakarice zahteval svoj klobuk, pisanj Franc Žlahetič pa je menil, da dolž njega, da mu je klobuk vzel, in je zaradi tega navajal z očitim žepnim nečem. Zelenko je pred napadelom pobegnil v kulinjo in se mu tudi tam izmaknil, da tukler se je dalo, ko je prisel do gredence in je bil nadaljnji umik nemogoč, se je skušal Žlahetič ubraniti z rokami, kar se mu pa ni pcerilo. Pijani in pobesne Žlahetič je vedno bolj bespred napadal in mu z nožem prerezal tudi zuknjko.

V skrajni sili in v poslednjem trenutku je tedaj napadeni Franec Zelenko opazil na gredencu kulinje, ki je zavrel načrt za natakarico, ki je pred napadelom pobegnil v kulinjo in se mu tudi tam izmaknil, da tukler se je dalo, ko je prisel do gredence in je bil nadaljnji umik nemogoč, se je skušal Žlahetič ubraniti z rokami, kar se mu pa ni pcerilo. Pijani in pobesne Žlahetič je vedno bolj bespred napadal in mu z nožem prerezal tudi zuknjko.

Franec Zelenko je sam izpovedal svoje dejanje in je bil takoj nato arretiran ter izročen sodišču. Zadevo je na 12. marca obravnaval malii senat mariborskoga okrožnega sodišča: sestavljali so ga sodniki gg. Žemljič kot predsednik, Lešnik in Kolšek kot sprostnikar. Držav. pravništvo je zastopal dr. Hojnik, obtoženca pa je ox offo brauni odvetnik dr. Josip Rapoc. Price niso bile zaslisanje, ampak so se prečitali la izpovedi pred okrajnim sodiščem v Ptuj, kjer je dne 19. umrl.

Razprava je bila kratka, ker se je tako s strani tožitelja kakor s strani zagovornika zastopalo stalšte, da je obtoženi Franc Zelenko ravnal v silobranu. Drž. pravnik je sicer zahteval vsaj obsodbo zradi prekorčenja silobranu, senat pa je po kratkem posvetovanju, ustrevočajoč dejstvo, da je bil umorjen Žlahetič znan pretepač, dočim je obtoženec sicer miren fant in soglasno izpovedal pri Francu Žlahetiču, da je oprostil vsake krivide in kazni ter ga izpustil na svobodo. Državni pravnik ni prijavil pritožbe.

VODNIKOVE KNJIGE za leto 1930 SO RAZPRODANE Kdor jih hoče zdaj naročiti za leto 1931, naj nam pošlje \$1 in dobil bo knjige po pošti, ko bodo izšle. Knjigarna 'Glas Naroda'

Njegova čast.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

36

Kaj torej?

Pomagajte mi nekajko olajšati vest! Vi ste dosti v družbi konzulice. Skušate v njej vzbudit prepričanje, da ne zasuži tak klativite nikake ljubezni! Če ji boste mogli to obdržati pred očmi, bo boljše ranjo. Posledno njen mož je plemenit in dober človek!

Skušala bom. Ce pa bo kaj pomagalo? Sreč je svoje glavna stvar ter ga ni mogoče prepričati z umstvenimi razlogi. Čas bo mogoče uspenejš kot vse razlogi.

Ne mislite slab o meni, draga svakinja! — je rekel napol resno in napol v sali.

Zmaja je z glavo.

V bistvu niste storili nicesar slabega, čeprav je bila lahkomislenost zelo velika.

Hvala Bogu. Moja srečna hvala zato, kajti meni je dosti za vše dobro menjen!

Zdravstvujte torej za danes!

Podala mu je roko ter se czrila vanj prisrčno in gorko.

Moja priščrna hvala za vse, kar ste mi danes rekli!

Bil sem vam dolžan več hval.

Ne, ne.

No, potem si bom svojo hvalo že iztrjal ob dani priliki. Na svetnem torej jutri popoldne ob štirih, mala svakinja!

Na svidenje!

Stisnila sta si trdno roki ter se razlila.

Ko je prišel Anton domov, ga je najprej srečal Robert. Trdno ga je prijel za rokav.

Ti, Anton, menda res nisi misil resno, ko si ustavil malo družabnico? — ga je vprašal nahitro.

Anton se je ozrl veselo vanj.

Zakaj, dragi Robert?

Človek, ti se povsem lahko ozeniš kje drugod!

Neka! ti bom povedal, moj dragi Robert. Jaz se nisem mešal niti z besedico v tvoje zadeve, ko si se zaročil! Ali misliš, da bi si pustil vmešavati sedaj, če bi se hotel zaročiti?

No, prosim te, moja izbira je vrvišena nad vsak dvojem.

Gele denarja, na vsak način. Glede drugih točk pa je Helma Olfersova prav tako vrvišena nad twojo nevesto, kot vsaka druga stvar!

Robert je skomignil z ramama.

Ti si torej brezupno zaljubljen v njo?

Mogoče pa se vendar motiš.

Ali ti nisi še razkril svoje ljubezni?

Anton se je poaredno nasmehnih.

Za enkrat ti hočem le reči, da bi imel rad svakinjo. Če pa me hočes te nadalje vprašati, me ne boš postavil na laž?

Ne delaj vendar takih neumnosti! S teboj ni mogoče govoriti nikake pamerne besede!

Prepusti me moji, usodi. Robert!

Par minut pozneje je stal Anton pred svojo materjo v njeni sobi. Sedela je poleg okna ter nekaj krpala.

Mati, ali že zopet krapš?

Mati je vadilnila.

Zares, tako fino delo ni več za moje oči. Misliš sem si, da bi lahko udvila mlada ženica Roberta to sitno delo, a ljubi Bog. Truda je preveč fina za to. Razventega pa ne bo ostala pri nas. Kako je s hišo ne deželi in opremo?

Kmalu bo vse gotovo, mati. Ti se boš čudila, vse je tako fino in odlično!

Stara dama je vžaloščena pokimala.

To si lahko mislim. Tam se naš človek ne more počutiti posebno dobro.

Anton jo je prijel za glavo.

Priznaj mi, mati. Truda ti ne ugaja.

V zadregi si je pričela gladiti obliko.

Več kaj, zelo fina in prijazna je, a glavna stvar je, da bo osredila Roberta.

In razventega ne bo twoja edina svakinja!

Vadilnila je globoko.

Vidva naju pustita čakati predolgo časa!

Objel jo je ter ji zaščipel v uho:

Draga mati, jutri popoldne, ob štirih, te bo obiskala tvoja družina svakinja! Ta ti bo po volji.

Od presenečenja ga je močno stresla za rami.

Torej nerodneč, ali si se že zopet zaljubil? Izpovej se meni! S kom si se zaročil?

Anton je napravil nedolžen obraz.

Jaz? Z nikomur, mat!

Anton, kako naj imenujem to? Ravnokar si mi rekel, da me bo jutri popoldne obiskala nadaljna svakinja.

Da, to bo tudi storila. Ti imaš razven Roberta še dva sinova!

Gospa Althoffovi je pričela pojemati sapa.

Feliks! Ti govorиш o Feliksu? — je vrašala, veselo presenečena.

S skrivnostno važnostjo ji je zapiral usta.

Tih, mati, ne kriči! — Jaz sam še ne veni, če je že zaročen!

Nato pa je postala resno jezna.

Same neumnosti in nobenega konca! Sramovati bi se moral vleči za nos svojo staro mater!

Draga mati, čisto resno govorim. Pojd ter sedi k meni. Povedal ti bom krasno povest. Obljubi pa mi največjo molčečnost do jutri opoldne. Drugače ti bo ušla najdražja svakinja. Ta bo stanovala tukaj v hiši ter se bo dala razvajati od tebe.

Seda je ter ga nezaupno pogledala.

Ali ni zopet neumna šala?

Zagotovo ne, mat!

Ce ni resnica, boš tezen, — je zapretila.

Plejabil je jo je prisrčno.

Prični vendar.

Teda je pričel pripovedati roman ob teh zaljubljenec. Nista moga priti skupaj, oba kraljevska otroka kot iz pravljic. Bolesti Feliksa je nadiskal v najbolj temnih karavah ter crsal živahnno, kako se je Helma postavila na pot ter premagala vse težkoče.

Mati se je pričela pretresljivo jokati.

Ah, ubogi! Feliks, kaj vse je moral preprečiti, ne da bi bil krvnega tegata?

Vidiš, mati, — je rekel Anton proti koncu. — Mi moramo direktno prisiliti Feliksa k njegovemu sreču! Vedno misli na svojo nogo ter si domisla, da ga ne more ljubiti nobena deklica. Več, najboljše je, če nideser ne izve. Povsem nenadno naj nastopi Helma pred njim, da se ne bo smel obotavljati. Ti mi moraš seveda pomagati, da ju ne bo nihče motil!

To je bila njegova glavna karta. Mati je postala pomočnica. Lotila se je, kaj pričakovano, z veliko vmem dela, da pripravi svojega modra ter zavrne morebitne pomislne slednjega napram poroki z revno deklico.

Dalej prihodnjite.

SINA USTRELIL SKOZI OKNO

Na ljubljanskem deželnem sodišču se je 18. marca odigral epilog rodovske drame prevžetkarja 68. letnega Janeza Ruparja, doma od Sv. Andreja, občina Zmener pri Skofiji Loki. Vsem je še dobro v spominu: 5. decembra lani proti večeru, ko je vladala velika tema nad prijazno vasico, je oče Janez z lovsko puško kalibra 24 ustrelil skozi okno domače hiše svojega sina Pavla. Ob 8.30 se je 18. marca pred velikim senatom pricela glavna razprava zaradi zločinstva zoper življenje in telo.

Razpravna dvorana št. 79 je bila ves čas nabito polna poslušalcev. Veliki senat so tvorili: predsednik Anton Mladic ter sodniki-prisečnički dr. Vinko Strasser, Anton Avsec Ivan Kralj in dr. Strukelj. Državni tožlec je bil dr. Fellacher, zagovornik dr. Frlan.

V spremstvu ječarja, sepočajo na levo nogo in nekajko sključen, je stopil pred sodnike starcek Janez Rupar, majhen mož, široke glave, s polnimi, a svimi lasmi, živih oči z velikimi očali. Starcek ima nado momljati z ustnicami in navrjavati vtič lokavega, veseljskega možička.

Otožnica obtožuje Janeza Ruparja umora, ker je po zrelem preudarku ustrelil svojega sina Pavla. Otožnica natanko navaja podrobnosti o žalostnih rodbinskih razmerah, ki so vladale pri Ruparjevih. Otožnec je bil lastnik posestva v vasici Sv. Andrej, oddaljeni uro hoda od Škofje Loke. Z ženo je imel osem otrok, od katerih žive še trije. Otožnec se ni brigal za ustrelitev sina! Ali že prej?

— Ne prej. Pri hiši doma sem prišel do tega. (Smehlje je starec nadaljeval) — Ce bi mi dal 12.000 kron za presica. Slabo je z mano ravnal. Stiri leta nisem poskušal začeti.

— Zaradi sedmih četrtih naj bi bil tak človek, kakor ste vi, pijan? Ste ga že veliko več spili in prenesli!

— Pijan sem bil.

— Zakaj ste to naredili?

— Nobene reči mi ni hotel dati. Nič mi ni plačal. Dolžan mi je bil 12.000 kron za presica. Slabo je z mano ravnal. Stiri leta nisem poskušal začeti.

— Zaradi sedmih četrtih naj bi bil tak človek, kakor ste vi, pijan? Ste ga že veliko več spili in prenesli!

— Pijan sem bil.

— Kajkajda sem videl.

— Vse ste zapili!

— Pil sem, res, pa se nikdar niso bili pri hiši takega gospodarja kakor sem bil jaz!

— Ali ste se po dejaniu kajkešali?

— Kajkajda sem se. Ce bi mi bil sin dal vse, ne bi bil jaz tega na redil?

Izpraševanje otožneca je trajalo dobro uro. Zaslišane so bile nato stiri glavne priče, očividni neposrednih dogodkov po umoru. Marija Rupar, otožneca hčerka, se je pričevala takoj odpovedala:

— Ne bom pričala proti otetu!

Otožnec sin Janez Rupar, invalid in sedlar v Škofji Loki, je nato opisal žalostne razmere, ki so vladale na očetovem domu. Oče je rad popival po Škofji Loki in seveda ni imel nobenega denarja prihranjenega. Lepo posestvo, kjer so lahko redili do 10 do 15 gradin, je bilo izročil bratu iz proste volje.

— Koliko časa ste hodili do doma?

— Nič ne vem.

— Kaj ste napravili doma?

— Puško sem vzel...

— Kaj vas je prijelo, da ste sina ustrelili?

— Bil sem pijan. Jezen sem bil na Pavla, ker mi ni dajal živeža. Slabo je z menjou redil.

— Pavle je bil pošten in priden.

Tako pravijo priče.

— To pravijo ljudje. Pa ni res.

Slab je bil.

Otožnec je nato spremenil svoj prvotni zagovor glede lastnika puške. Preiskovalnemu sodniku je po-

vedal, da je puško našel. Bila je last Šimmovega hlapca, ki jo je imel spravljeno v vitem starem kostanju. Že njo se je prisiliti k oknu velike sobe, ko so bili zbrani Pavle ter sestri Marija in Marjana. Okoli 18.30 je pocel strel. Sibre so prodile okno in zadele Pavla v levo senco. Smrtno ranjen je brez glasu omahnih na mizo in začel hropsti. Sestri sta se prestrašili ter hiteli, ko sta ugasnil: luč, klicati sosedne na potoce. Stari je medtem že skočil skozi okno ter nato prišel na zadej.

— Tista puška je bila last Pavla. V kostanju jo je imel spravljeno in nabasano...

— Kdo jo je nabasal?

— Pavle!

— Ali je niste vi?

— Ne. Pavle je včas streljal na zadej.

— Ali je smodnik vaš?

— Ne. Smodnik smo imeli pri hiši za "arcanje".

— Hude "arcanje" — smodnik!

Imeli ste cel arzenal doma! V tejči

steklenici so šibre za srne! — je nadaljeval predsednik.

— Za veverico so bile, ne za srne, — odvraje ječar.

— Izpovedali ste, da ste hoteli decembra streljati zajce v detelji, — je omemel predsednik. — Mislite, da ste zanj 4. decembra streljajo v detelji? Govori se tudi, da ste hoteli dvakrat začeti.

— Za veverico so bile, ne za srne, — odvraje ječar.

— Izpovedali ste, da ste hoteli decembra streljati zajce v detelji, — je omem